

Lepší je 10 km běžet, než v kuželkách 100 hodů házet...

... a faleš není žádoucí

Richard Kozohorský, autor rozhovoru, foto Kateřina Kapalová

► Stáří hry zvané kuželky? Historické analýzy spekulují už o době Homérově, český doložený pramen hovoří mj. o striktním zákazu hry Přemyslem Otakarem II. Ba moudrý Karel IV. zakázal hru v kuželky a kostky o peníze, neboť, jak pravil, hráli i tací naši předkové, kteří byli ochotni za půl dne přijít o celý majetek. A hle, Jan Ámos Komenský doporučuje kuželky, co hru blahodárnou pohybu těla a svěžesti ducha.

V naší půvabné kotlině bude příští rok kuželkářskému sportu 85 let. Leckterí členové velkopopovického Kuželkářského klubu nicméně připouštějí, že paměť – nikoli oficiální prameny – vnímá výskyt této místní populární hry v těsném sepětí se Sokolem, který byl v naší obci založen ještě za Rakouska-Uherska. Předseda klubu, pan Josef Vodešil, je jedním z nich.

„Sport se tady rodil v hostinci U Zahradníků ve stolní společnosti v září 1912, zatímco první oficiální dokument o kuželkách nese letopočet 1938. Mimochodem v Popovicích bývalo i pět kuželen,“ říká.

► Kdykoli mezi vás zavítám, působíte jako semknutá rodina s košatým příbuzenstvím. Čím to, pane předsedo?

JV: „Kuželky mají v Popovicích bohatou tradici. Před válkou bylo v obci skutečně pět hospodských kuželen, kde se hrálo na hlinitopísčitém povrchu. Ve třicátých letech byl na dnešním kuželníku, který byl majetkem Sokola, zhotoven asfaltový povrch na dvou drahách a začalo se hrát závodně.“

► Během čarodějnického podvečera jsem si všiml, že přišla i paní starostka a vítána byla jako doma.

JV: „A není sama. Lidé rádi chodí na vyhlášené grilovny speciality, hlavně na Karlova kuřata a dobré pivo.“

► Vaše kuželna si jistě prošla zajímavým vývojem. Jak soutěžní prostory, tak i příjemná, otevřená klubovna, v níž si povídáme, jsou svědectvím stovek, ba tisíců hodin svépomocné práce.

JV: „To máte pravdu, většinu prací jsme dělali brigádně, včetně prvních staveb kuželek v roce 1978. Původní kuželna stála u starého sálu sokolovny. Při stavbě jeviště začátkem padesátých byla půlka kuželny zbourána. Později si kuželnu přistavili naši předkové do dnešní podoby.“

► Kdy a kde jste vy přilnul ke kuželkám?

JV: „Jako dítě školou povinný jsem chodil cvičit do Sokola, kde nás vedla paní Vlčková a později J. Kudláček. Rekreačně jsem začal hrát kuželky před

vojnu, tj. tak v roce 1969. Závodně hraji od roku 1972. V dnešní době hrají kuželky hlavně starší nebo ti, kteří skončili v jiných sportech. Mladí volí raději jiné sporty, pokud vůbec sportují. Dříve se také hrály zábavné hry jako Domečky, Honer, Válečná, Odstavovaná, Sokolská aj., kdy každá hra má svá specifická pravidla.“

► Nicméně jsem se dočetl, že váš klub svého času pečoval i o žáky, dorost.

JV: „Několikrát jsme to s mladými zkoušeli, ale až na výjimky se to nepovedlo, i když dva naši dorostenci hráli na mistrovství republiky. V současnosti máme dvě družstva, která hrají v Pražském přeboru. Náš klub má 37 členů a 19 z nich se účastní zápasů, včetně 7 žen.“

„Kuželky mají v Popovicích bohatou tradici. Před válkou bylo v obci skutečně pět hospodských kuželen.“

► Zajímají mě rekordy na drahách vašeho klubu. Kdo býval nejlepší a kdo dnes vévodí vašim tabulkám?

JV: „Rekordy z doby, kdy se kuželky stavěly ručně nebo se hrálo na asfaltových drahách, nelze s dnešními výsledky srovnávat. Méně se trénovalo a kuželky dnes mají jiný tvar než v minulosti. A díky změně těžiště i snáz padají. Z mužů tu dřív dominoval Karel Hybner a mezi ženami Ruth Kabeláčová. Dnes drží rekord kuželny

Osobnost: **Josef Vodešil**

- > Popovický rodák
- > Má dvě dcery a jedno vnouče
- > Celý život pracuje v údržbě
- > Záliby: kuželky, kolo

na 100 hodů tito hráči: pan Šnejdar z Lovosic náhozem 513 poražených kuželek, z domácích hráčů pak Karel Frank mladší – 510 kuželek. Za ním jsou Tomáš Jícha 489 kuželek a Karel Balliš 486 kuželek. Z žen drží rekord Jaruška Havrdová 477, následuje Emílie Somolíková 475, (v současnosti hraje za Konstruktivu Praha a již také okusila první ligu) a Gábina Jirásková 441 poražených kuželek. Rekord družstva je zatím doma – drží ho náš Kuželkářský klub – 2640 poražených kuželek. Stojí za zmínku, že Jaruška Havrdová hostovala v první lize a několikrát hrála na mistrovství republiky seniorů.“

► Můžeme zajít do kuželny? Rád bych si vrhnul.

JV: „Vám je špatně...?“

► Ale ne, ne, spíš jsem se špatně vyjádřil. Rád bych si hodil, samozřejmě. Trochu se mi to plete. Kouli mám spojenou s tou atletickou, ta se vrhá... Omlouvám se, pane předsedo. Vy kuželkáři házíte, tedy hod.

JV: „Vidíte, a já myslel, bůhví, co vám není. Tak to zkuste...“

► Žádná sláva...Když přijde někdo jako já, opomeňme můj věk, jakou má šanci výkonnostně růst? Tedy, jak často a jak dlouho musím trénovat, abych dosáhl výkonnosti hráčů vašeho klubu?

JV: „Kdo má talent, tak cca dva roky. Bez talentu celý zbývající život. Kdo by chtěl za těchto okolností hrát u nás závodně, může přijít každé pondělí v 18 hodin. To máme tréninky.“

► Jdete do utkání, kromě soupeře vás čeká – kolik hodů?

JV: „Kučelky na naší úrovni se hrají na 100 sdružených hodů (ve vyšších soutěžích na 120 hodů). To znamená, na jedné dráze nejdříve 25 hodů do všech kuželek a poté 25 hodů do dorážky. Dorážka znamená, že se musí dorazit všechny kuželky, které zůstaly stát po prvním hodu do dorážkové. Po odehrání 50 hodů si soupeři dráhy vymění. Vítězí ten, který porazí více kuželek. Družstvo tvoří 6 hráčů nebo hráček, ženy i muži mohou hrát společně v jednom týmu. Celková doba utkání je minimálně čtyři a půl hodiny, což některé adepty může odradit.“

„Kdo by chtěl hrát u nás závodně, může přijít každé pondělí v 18 hodin.“**► Za zmínku jistě stojí, v jaké formaci oněch devět kuželek stojí a jak se jmenují. Dostat na kolena krále, není, což jsem už pochopil, nic jednoduchého, nemám pravdu?**

JV: „V kužkách má stejnou hodnotu král jako každá jiná kuželka. Kuželky stojí na dráze do kosočtverce, tedy 1-2-3-2-1. Všechny kuželky mají své jméno, uprostřed je král po stranách dáma a na krajích sedláci. První kuželce říkáme přední roh.“

► Stojím na patě pět a půl metru dlouhé rozběhové desky a dívám se po dráze v ústřety kuželek, vzdáleným předpisově 19,5 metru. Hráč hází během hry stokrát (ve velkopopovické kuželně se hraje přes dvě dráhy), koule o průměru 16 cm váží bez 120 gramů tři kila. Když to všechno nasčítám... Kdy vlastně koule opouští ruku hráče?

JV: „Po rozběhu se koule musí hodit doprostřed tak zvané náhazové desky. Pokud koule dopadne na hrací dráhu, hod je neplatný. Náhazová deska je kovová a polepená linem, dráha je litá ze Saduritu.“

„Po 100 hodech, pokud trénujete jen sem tam, toho máte druhý den plné kecky.“**► Upozornění pro poplety: kuželkářská koule nemá otvory pro prsty! Nejsme v aréně pro bowling. Jak moc odlišné jsou tyto dva sporty?**

JV: „Hodně. Dráha na bowling je cca o 5 metů kratší a hraje se s větší koulí. U bowlingu kuželky stojí do trojúhelníku 1-2-3-4 tj. celkem jich je 10. Hráč si může jít po dvou hodech odpočinout. S kužkami v USA to bylo jako u nás za krále Karla IV. V jednom státě si ženy stěžovaly, že chlapi tráví hodně času na kužkách, a tak soudce zakázal hru do devíti kuželek. Muži si jich tedy postavili 10, čímž obešli nařízení a hráli dál, tak vznikl bowling.“

► Onehdy jsem si na bowlingu všiml, že hráči**kouli falšují. Dá se falšovat i s koulí kuželkářskou, bez otvorů?**

JV: „Dá, ale není to žádoucí.“

► Proč? V pravidlech hry v kuželky není o tzv. falších jediná zmínka.

JV: „Pohyb koule se v takové případě mine se záměrem hráče zasáhnout zamýšlený cíl.“

► Vidíte, a to jsem byl přesvědčený, že bez falší to jde naopak hůř. Myslím s koulí. Pokud se takový hod přesto provede, co na to rozhodčí?

JV: „Bere se to jako každý jiný hod.“

► Prozradte mi, který je ten ideální směr pohybu koule, tak aby hráč trefil kompletní sestavu kuželek?

JV: „Porazit všech devět kuželek není lehké. Koulí se musíte trefit do mezery mezi přední roh a dámu zleva nebo zprava. Lidé si také často myslí, že čím prudší hod, tím více kuželek padne, ale to není vůbec pravda, důležité je trefit mezi ty dvě kuželky.“

► A odrazil-li se koule od bočního mantinelu?

JV: „Hod se započítá, ale do zápisu se zapíše pomlčka (-).“

„V dnešní době hrají kuželky hlavně starší nebo ti, kteří skončili v jiných sportech.“**► Tedy fakticky hod neplatný. A to nejsme ještě v druhé fázi utkání, tedy v tak zvaných dorážkách.**

JV: „Hra na jednotlivé kuželky je u každého hráče opravdu individuální. Doráží dalšími hody kuželky, které zůstaly stát. Do jejich dorážení.“

► Zahrál jsem si jednou na dovolené u moře a následujících pár dní jsem nemohl pořádně na nohy. Bowling, přibližně třicet hodů. Možná čtyřicet. Což teprve kuželky.

JV: „Když nemáte natrénováno... Po 100 hodech, pokud trénujete jen sem tam, toho máte druhý den plné kecky. V Praze na kuželníku Miramare si zahrál ve své největší slávě Emil Zátopek. Druhý den se svěřil: „Lepší je deset kilometrů běžet, než v kužkách 100 hodů házet.“ Víte proč? Jen zapojil do pohybu jiné partie svalů. Byl z toho tenkrát dost vyřízený.“

Děkuji Vám za rozhovor. ■

Historická fotografie některých členů klubu kuželkářů z dob největší slávy: Hladík, Hybner, Jaroš, Pecka, Podroužek, Štoviček, Škvor.

ZPRÁVY Z REDAKCE
ZPRAVODAJ INFORMUJE

NAPIŠTE NÁM

Vážení spoluobčané, rádi bychom vám nabídli prostor v našem Zpravodaji k uveřejnění vašich námětů, příspěvků, pochval či stížností.

Redakční rada přijme k publikování každý podepsaný příspěvek, který neporušuje zákony a etiku. Za správnost publikovaných informací a obsah příspěvků odpovídají jejich autoři, redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem publikovaných článků a rovněž si vyhrazuje právo příspěvky se souhlasem autorů upravovat. Z technických důvodů preferujeme elektronickou formu textů.

Návod jak postupovat

Příspěvky posílejte v elektronické podobě na **E: zpravodaj@velkepopovice.cz** nebo doručte do podatelny OÚ Velké Popovice.

Vaše příspěvky rádi uveřejníme. ■

JUBILEA A VÝROČÍ

Nabízíme vám ve Zpravodaji prostor k uveřejnění životních jubileí, různých výročí a vzpomínek na vaše blízké.

Máte-li o tuto bezplatnou službu zájem, stáhněte si formulář s názvem ŽIVOTNÍ JUBILEA A JINÁ VÝROČÍ, který je volně ke stažení na webových stránkách obce pod menu ZPRAVODAJ – VÝZVY A FORMULÁŘE.

Návod jak postupovat

Vyplněný formulář doručte nejlépe elektronicky na **E: podatelna@velkepopovice.cz** nebo osobně na podatelnu OÚ Velké Popovice.

Vaše příspěvky rádi uveřejníme. ■

ONLINE ZPRAVODAJ

Online listování vašim Zpravodajem nebo elektronickou verzí v pdf najdete vždy k 1. v měsíci na facebooku či webu obce pod odkazem Zpravodaj. ■

DISTRIBUCE ZPRAVODAJE**SEZNAM LOKALIT A KAMELOTŮ**

- > **LOJOVICE, ŘEPČICE, DUB, DUBINY, MOKŘANY, KRÍVÁ VES, KRÁMSKÝ, KOZÁK, KLENOVÉ**
Andrea Prášilová / T: 797 726 160
- > **BRTNICE** (od benzínové stanice)
Petr Jirkovský / T: 602 461 393
- > **VELKÉ POPOVICE A NOVÉ HABŘÍ**
Milena Petrášková / T: 606 340 851
- > **BYTOVKY VELKÉ POPOVICE**
Květa Boukalová / T: 734 385 740
- > **TODICE**
Lenka Medřická / T: 608 527 963
- > **HABŘÍ**
Blanka Černá / T: 777 601 489

V případě, že nedostáváte do schránky Zpravodaj, kontaktujte své kameloty. ■